

УДК 378.147.001

IMPLEMENTATION OF INNOVATION IN THE TRAINING OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS IN THE NEW SOCIO-HISTORICAL CONDITIONS

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАТИКИ У ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У НОВИХ СУСПІЛЬНО-ІСТОРИЧНИХ УМОВАХ

Pashchenko M./ Пащенко М.І.

*s.p.s.,as.prof./к.пед.н., доцент,**ORCID 0000-0002-4011-1800*

Chernenko L./Черненко Л.П.

*teacher /викладач**Municipal Institution «Uman Taras Shevchenko Professional College of
Education and Humanities of Cherkasy Regional Council»**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
ім. Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради»*

Анотація. У статті розглядається інноваційна педагогічна діяльність, яка пов'язана з відмовою від штампів, стереотипів у навчанні, вихованні і розвитку особистості майбутніх вчителів початкової школи, створює нові нормативи особистісно-творчої, індивідуально спрямованої діяльності педагога, розробляє педагогічні технології, що реалізуються у цій діяльності. Підкреслюється, що джерело саморозвитку вищої школи міститься у творчості викладачів-педагогів, у їх інноваційній діяльності, яка знайшла своє відбиття у розробці та введенні елементів нового змісту освіти, нових освітніх технологій, зміцненні зв'язку практики з наукою, зверненні до світового педагогічного досвіду.

Ключові слова: інноваційні процеси, інноватика, умови впровадження інноватики в освіту, майбутні вчителі початкової школи.

Вступ.

Інноваційний процес в початковій освіті – це сукупність послідовних, цілеспрямованих дій, спрямованих на її оновлення, модифікацію мети, змісту, організації, форм і методів навчання та виховання, адаптації освітнього процесу до нових суспільно-історичних умов. Основу та зміст інноваційних освітніх процесів становить інноваційна діяльність, сутність якої полягає в оновленні педагогічного процесу, впровадження новоутворень у традиційну систему, у прагненні оптимізувати освітній процес. Все це зумовило появу нових і вдосконалення педагогічних технологій, різних рівнів і різної цільової спрямованості, що використовуються у підготовці майбутніх вчителів початкової школи.

Основний текст.

У педагогічній інтерпретації *інновація* означає нововведення, що поліпшує хід і результати освітнього процесу. Інновацію можна розглядати як процес і як результат навчальної діяльності. Таким чином, *інноваційні педагогічні технології* – це цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику освітнього процесу закладу вищої освіти оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів від визначення мети до очікуваних результатів. Педагогічні інновації вносять в освітнє середовище нововведення, які поліпшують освітню систему в цілому.

Педагогічні інновації можуть здійснюватися як за рахунок власних ресурсів освітньої системи, так і за рахунок залучення нових засобів, обладнання, технологій.

Основними *напрямами інноваційних перетворень* у початкової школі є: розробка концепцій і стратегій розвитку початкової освіти і освітніх установ, оновлення змісту освіти, зміна та розробка інноваційних технологій навчання та виховання, вдосконалення управління освітніми установами і системою освіти в цілому, поліпшення підготовки педагогічних кадрів та підвищення їх кваліфікації, проектування нових моделей освітнього процесу, забезпечення успішності навчання та виховання.

Історія розвитку освітніх систем свідчить про існування різних методів дослідження освіти, які формувалися залежно від характеру освітньої політики суспільства, від рівня розвитку культури, системи загальнолюдських цінностей тощо.

Методами досліджень інноваційних процесів є: вивчення наукових і науково-педагогічних методів; методи емпіричного та математичного дослідження; структурно-функціональний метод; порівняльний метод; конструктивно-генетичний метод.

За *типом інновації* поділяються на матеріально-технічні і соціальні.

Суттєвою характеристикою інновацій є їх комплексність. При цьому комплексний характер інновації ідентифікується за ознаками: комплексна за новацією і комплексна за реалізацією. Описана кваліфікація загальна, враховує максимально можливі ознаки інновації і може використовуватися в різних сферах.

Дослідники проблем педагогічної інноватики:

- О. Арламов, М. Бургін, В. Журавльова, А. Ніколс, Н. Юсуфбекова та ін. співвідносять поняття нового у педагогіці за такими характеристиками, як корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове;
- В. Загвязинський вважає, що нове у педагогіці – це не лише ідеї, підходи, методи, технології, які у таких поєднаннях ще не висувались або ще не використовувались, але й комплекс елементів чи окремі елементи педагогічного процесу, які несуть у собі прогресивний початок, що дає змогу в ході зміни умов і ситуацій ефективно розв'язувати завдання виховання та освіти [1].

В. Кукушкіна, вважає, що педагогічна технологія відповідає основним методологічним вимогам: *концептуальність, системність, можливість управління, ефективність, відтворюваність, візуалізація.*

В. Полянський визначає *показники критеріїв технологічності, оптимальність, можливість творчого застосування інновацій у практиці.*

Одним із шляхів модернізації освітньої системи України постає упровадження в освітній процес закладів початкової освіти інноваційних педагогічних технологій. Педагогічну інновацію розглядають як особливу форму педагогічної діяльності та креативного мислення, які спрямовані на організацію нововведень в освітньому просторі, або як процес створення, упровадження та поширення інновацій в початковій освіті.

Особливе значення має ця здатність в сучасних інформаційних умовах, яка потребує принципово відмінних від попередніх навичок, умінь і відповідного мислення.

Інновації є: результатом системних наукових пошуків, аналізу, узагальнення перспективного педагогічного досвіду, упровадження досягнень психолого-педагогічної науки у практику, вивчення, узагальнення і поширення передового вітчизняного та іноземного педагогічного досвіду.

Рушійною силою інноваційної діяльності є педагог як творча особистість, яка розробляє, упроваджує і поширює нові ідеї.

Творчий викладач:

- має широкі можливості і необмежене поле для інноваційної діяльності;
- на практиці експериментує;
- переконується в ефективності інноваційних методик навчання і виховання;
- коригує застосування інноваційних методів;
- здійснює докладну структурування досліджень освітнього процесу;
- пропонує інноваційні технології та методи навчання;
- має інноваційний потенціал.

Наявність інноваційного потенціалу педагога визначають *чинники*:

- 1) здатність генерувати нові ідеї;
- 2) високий культурно-естетичний рівень;
- 3) освіченість;
- 4) інтелектуальна глибина та різнобічність інтересів;
- 5) відкритість педагога новому;
- 6) сприйняття різних ідей, думок, поглядів, концепцій;
- 7) толерантність особистості;
- 8) гнучкість та широта мислення тощо[2].

Можна виокремити *критерії готовності майбутнього вчителя початкової школи* до інноваційної педагогічної діяльності [3]:

- усвідомлення необхідності інноваційної діяльності;
- готовність до творчої діяльності щодо нововведень;
- упевненість у позитивному результаті;
- узгодження особистих цілей з інноваційною діяльністю;
- готовність до подолання творчих невдач;
- органічність поєднання інноваційної діяльності, особистої, фахової та педагогічної культури;
- рівень психолого-педагогічної та методичної готовності до інноваційної діяльності;
- здатність до фахової рефлексії.

Слід подбати про науково-методичне обґрунтування інновацій, залучення до їх упровадження авторитетних, творчих викладачів, які візьмуть на себе відповідальність щодо аналізу та апробації перспективного досвіду, систематичного відбору ефективних ідей, технологій, концепцій, які можуть бути упровадженими в педагогічну практику [1].

Інноваційна спрямованість визначається *критеріями педагогічних інновацій*, до яких відносять: новизну, оптимальність, результативність та ефективність, можливість творчого застосування нових результатів.

Інновації конкретизуються у цілісній конструкції педагогічного процесу і у кожному його елементі: цільова складова, змістова складова, оцінна складова.

Інноваційний процес розгортається за наступною *логікою*: виникнення, засвоєння, насичення, рутинізація, інновація перетворюється у звичайну норму, традицію, криза, фініш.

Висновки

Використання інновацій в освітньому процесі:

- ✓ сприяє розв'язанню завдань у загальній педагогічній системі;
- ✓ активізує та формує інтерес до навчання;
- ✓ озброює студентів прийомами розумової діяльності щодо мобілізації та накопичення знань для вирішення навчальних проблем;
- ✓ розвиває ініціативу студентів у творчому пізнанні;
- ✓ вчить діалектичному підходу до оцінки педагогічних явищ та процесів.

Зазначене вище надає можливість зробити використання інноваційних технологій навчання дозволяє створити принципово нову інформаційну освітню сферу, що надає широкі можливості для навчальної діяльності, підвищує мотивацію, розвиває самостійність, забезпечує індивідуалізацію та диференціацію освітнього процесу, сприяє модернізації традиційної системи навчання та створенню конкурентоспроможної системи початкової освіти.

Література:

1. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід (дидактичний аспект). Харків: Скорпіон, 2000. 120 с.
2. Галузінська М.І. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до впровадження креативних технологій навчання: монографія/ М.І.Галузінська. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 196 с.
3. Пащенко М.І. Інноваційні технології навчання: словник-довідник. навчальний посібник. Умань: ПП Жовтий, 2018. 197 с
4. M.Pashchenko and others. НАПРЯМКИ, ПРОБЛЕМИ, ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА. Monograph 2023. Німеччина.

Literature:

1. Yu.V. Vaskov Pedagogical theories, technologies, experience (didactic aspect). Kharkiv: Scorpion, 2000. 120 p.
2. Galuzinska M.I. Theory and practice of training future teachers to implement creative learning technologies: monograph/ M.I. Galuzinska. Uman: VOC "Vizavi", 2020. 196 p.
3. Pashchenko M.I. Innovative learning technologies: dictionary-reference. study guide. Uman: PP Zhovtyy, 2018. 197 p
4. M. Pashchenko and others. DIRECTIONS, PROBLEMS, IMPLEMENTATION OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS: THEORY AND PRACTICE. Monograph 2023. Germany.

Abstract. *The article examines innovative pedagogical activity, which is associated with the rejection of stereotypes and stereotypes in education, upbringing and personality development, goes beyond the current norms, creates new norms of personal and creative, individually directed activity of the teacher, develops pedagogical technologies that are implemented in this activity. It is emphasized that the source of self-development of a higher school is contained in the creativity of teachers-pedagogues, in their innovative activity, which was reflected in the development and introduction of elements of the new content of education, new educational technologies, strengthening the connection between practice and science, appeal to world pedagogical experience.*

Key words: *innovative processes, innovation, conditions of introduction innovation into education*